

N:o 29.

Af Herr C. Orre: Om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, rörande förändrade föreskrifter i afseende å ekonomiska besigtningar.

Enligt nu gällande föreskrifter böra ekonomiska besigtningar förrättas: hvar femte år af kompanibefälhafvare med biträde af mönsterskrifvare och två nämndemän å alla af befålet å boende och indragna boställen vid militestaten; likaledes hvar femte år å eklestastikstatens- och hvar tredje år å civilstatens boställen af fogde eller länsman samt två nämndemän, äfvensom hvar tredje år af kompanibefälhafvare eller en dertill beordrad subalternofficer, biträdd af en underofficer, å alla soldat- och ryttarotorp med flera lägenheter af dylik beskaffenhet. Hvarföre dessa olikheter i tidrymden emellan besigtningarnes hållande skola finnas, är ingenstädes antydt och torde för öfrigt blifva svårt att nöjaktigt förklara, om icke orsaken får sökas deri, att boställena äro ställda under många olika myndigheters uppsigt och kontroll, hvarigenom bristande sammanhang och öfverensstämmelse i en del detaljföreskrifter under årens lopp kommit att blifva följden. Med skäl torde emellertid kunna ifrågasättas, om dessa så ofta återkommande besigtningar verkligen äro af behovet påkallade och om de till gagnet motsvara de stora kostnader, desamma åstadkomma, sedan numera nästan alla besigtningmän jemte dervid närvarande krono-, regements- och konsistorii-ombud för sina resor erhålla skjuts- samt nämnden jemväl traktamentsersättning, hvilken ersättning årligen uppgår till högst betydliga belopp, derom räknenskaperna vid vederbörande embetsverk här i Stockholm bära vittnesbörd, churu deri ej äro inbegripna kostnaderna för kommunerna vid ekonomiska besigtningar å prestboställen af alla slag.

Jemväl förekommer — jag kunde derpå uppgifva speciella exempel — att ekonomiska besigtningar förefalla, åtminstone vid militiestaten, det ena året å ett och det nästföljande året å ett annat boställe, hvaraf båda äro belägna i samma byalag och sålunda på ringa afstånd från hvarandra. Kostnaderna för Kronan och resorna för besigtningmännen blifva härigenom onödigtvis fördubblade; men denna betungande olägenhet vore lätt att afhjelpa, om det endast inom hvarje korps för en gång så ordnades och jemkades, att besigtningarne komme efter hvarandra i tur och i förhållande till boställenas belägenhet, med iakttagande likväl deraf, att, der laga syn mellankomme, ekonomisk besigtning för nästa tur blefve öfverflödigg.

Bih. till Riksd. Prot. 1869. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 3 Häft.

Min afsigt med detta vördsamma memorial är emellertid icke att föreslå afskaffandet af alla ekonomiska besigtningar, ehuru sådant icke skulle medföra några särdeles menliga följder; ty utom att, der vanhäfd förefölle, det borde vara, såsom nu ock är förhållandet, hvarje indelningshafvares eller kontrollerande myndighets rättighet att begära laga syn, så skall i alla fall sådan alltid hållas vid af- och tillträde och blir sålunda ytterst den bestämmande vid bedömandet af husröteersättning m. m., likasom emellan enskilde jordegare och deras brukare angående af de förre till de sednare upplättna lägenheter, å hvilka ekonomiska besigtningar aldrig förrättas, men hvilka i allmänhet brukas och häfdas lika väl som de boställen, hvilka undergå dylika besigtningar hvar tredje år; — utan min afsigt är endast att vördsammast härmed hemställa och motionera:

att Riksdagen behagade i aflåtande underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t hemställa, det Kongl. Maj:t täcktes förordna:

dels att ekonomiska besigtningar endast böra förrättas hvart åttonde år å boställen, torp och lägenheter på landet, å hvilka dylika besigtningar hitintills förekommit;

dels ock att dessa besigtningar inom hvarje särskild korps så ordnas, att de efter hvarandra fortgå i förhållande till bostälленas belägenhet med minsta väglängd och tidspillan, under iakttagande jemväl deraf, att, der laga syn mellankommit, ekonomisk besigtning för den åtta-års-perioden blefve öfverflödig.

Om remiss häraf till vederbörligt Utskott anhålles vördsamligen.

Stockholm den 23 Januari 1869.

Carl Orré.